

FEDEA eta EKINTZA

Donostiako apezpikuen gutuna

«Askatasuna predikazioan» izenburuarekin, Elizaren eta Gobernuaren arteko harremanak leunduko ez dituzkeen* gutun bat eman dute argitara Donostiako bi apezpikuek. Elizbarrutiko* apezpei zuzendua da, eta, gertakari batetan oinharriturik, Elizaren dotrina agertzen du argi eta garbi.

Apez ministergoa eta batik* bat predikazioa dela eta, Gobernuko agintariek emandako multez edo multen ordeko giltzapetzeaz ari da gutuna. Aitormen honen ondoren, beste bat egiten dute apezpikuek: halegia,* beren haserrea eta protesta behin eta berriro agertu dizkietela herri agintariei.

Apezpikuek apezpen izen onaren eta Elizaren eskubide eta askatasunaren defentsa egiten dute. Gero, sei puntutan ematen dute dotrina:

1. Elizak errespetatu egiten du gizartezko eta politikazko arloen bidezko* autonomia. Baina arlo hauk* argitu egin behar ditu, egiak, moraltasunaren defentsak, bakeak eta pertsonen duintasunaren* zaintzeak hori egitea eskatzen duenean.

2. Sarritan apezpikuen eta apezpen irakatsiak, jokabideak eta isilaldiak oker hartzen dira.

3. Eliz agintaritzak —eta berak bakarrik— du esku bidea, predikazioaren ebanjelio alderdia, erlijio eta eliz alderdia epaitzeko.

4. Egindako salakuntzek, apalak eta pedagogia jatorrean emanak behar dute izan.

5. Ebanjelioaren eta Elizaren irakatsien araberrako* predikazioaren eta zutik dagoen «Ley de Orden Público» delakoaren artean hausturirik dagoenean, kristau guttien kontzientziari dagokio aukeramen egitea.

6. Elizaren askatasunak ez du adierazi nahi, apezak, neurrigabekeriak Estatuko lege zuzenen kontra jokatzeko dutenean, zigor ezinak direnik.

Donostiako «El Diario Vasco» egunkariak eman du argitara gutun hau, urriaren 27an, erdaraz, gutunak berak zuen titulurik gabe. Zortzigarren horrian atera dute, eta ezker alderdian. Eta horri berean eta eskuin alderdian (lehenago eta erraxago ikusteko moduan, behar bada), Román Orbe Garicano kalonjearen* erantzuna. Hau lau aldiz luzeagoa da, eta koadroan dakar titulua, izenburu honekin: «Dudas y perplejidades en torno a un escrito episcopal».

Salaketa gogorra da Orberena: leialtasunik eza, alderdikeria, eta apezek egin ohi dutena beti ontzat ematea. Orbek dioenez, herri agintariek horretan sartzerik ez badute, zer behar dute, bada, egin? Besoak tolestaturik egon? Beldur da Orbe kalonjea, bere artikulua azkenean dioenez, gutun hori ez ote den pasaportea, apezek beren gaiztakerian segi dezaten.

Iruineko Udaletxea Elizari kontsultatzen

Iruinean, Udaletxeak* kontsulta bat egin dio artzapezpikutegiari: halegia, Kontseilu gisa* elizkizunetara joan behar duen ala ez esan diezaion.

Udaletxe barneko eztabaida behin betirako erabakitzeko omen da. Aspaldiko burruka omen. Elizkizunetara joateko, herriko Kontseilu gisa beti, batzuk prest omen daude eta beste batzuk ez.

Kontsultá* bera egiteko ere ez datoz denak bat. Bi agertu dira kontra. Hauek diotenez, Elizara joatea baikoitzaren kontzientziaren gain utzi behar da; eta, gainera, eliz agintaritzak arimez arduratzeko dago, ez instituzioez.

Arazo hau hauzitan jartzea interesgarri da. Lege eta arau batzuk, zutik badiraute ere, bizi ez direlako eta laikotasun baten izenean baztertzeari ongi deritzat. Ikusten ez dudana zera da, Udaletxeak, bere buruaren jabe baldin bada, zergatik egin behar dion Elizari galde hori.

Maurice Blondel filosofoaren omenez

Aurten betetzen dira Maurice Blondel filosofoaren heriotzeko 25 urteak; eta Lovainako Unibertsitateak Estudio Ihardunaldi batzuk eratu ditu, urtemuga hori ospatzeko.

Gaiak oso interesgarriak izan dira. Beste hiru pentsalarik ematen zituzten ikuspuntuetatik begiratu diote Blondeli, han bildu diren 200 filosofoek. Zer pentsa Blondeli buruz, Bergson-en filosofiatik begiraturik; zer esan hartaz, Maritain-en filosofia politikoaren arabera kontsideraturik; zer, Loisy-ren teologiatik behaturik? Ikus daitekeenez, eztabaidakizunik bizienak topa zitezkeen hor.

Lovainan egon da, oraindik ere bizi den Blondelen andereño idazkaria, Mme. N. Panis. 1937.ean beronek lagundu zuen maisu handia, itsu eta argirik gabe zegoela, Pariseko Filosofi Kongresu handi hartan batzarkideei hitz egin ziezaien. Orduan eta beti, Blondelek ukanen du zer esanik denontzat: **Jainkoa, Orozgaintasuna.*** Blondel izan baita, gizatasunari errespeturik handienetakoa ukan dion pentsalari bat, eta —horregatixek ere— Jainkoaren egarri agertu zaiguna.

Berri laburrak

- Isilperik osoenarekin eraman dira Hungaria eta Vatikanoren arteko harremanak. Aspaldixetik harreman horik* elkar hizketa «normalen» bidez eraman ohi dira. Hazilaren* lehen hamabostekoan, Vatikanon elkartu dira Hungariako Ministru Imre Miklos eta Casaroli jauna. Elkar hizketetako arazorik garrantzikoena, agi* denez, apezpiku berrien izendapena izan da.

- Espainiako apezpikuek bezalatsu, Frantziakoek ere arakatu* egin dituzte, gaurko egoera ekonomikoak sortzen dituen arazo moralak, Lourdesen egin diren bileretan. Gai horretaz aparte, hilortzeari* buruzko eztabaida aztertu da. Oso osorik gaitzetsi* dute apezpikuek hilortzea, giza biziaren kontrako jokabidea dela eta. Hala ere, ez dute aipatu, Frantziako Gobernuak esku artean darabilen legea.*

- Hazilaren 25etik 30era egin dute Espainiako apezpikuek beren XXI. Bilera Osoa. 8 apezpiku bildu dira. Erabili dituzten gaiak: Ebanjelio gintza eta sakramentuak, Elkar bakegintza, Apezpikuen batzordeen berritza. Lehen puntuan, Espainiako Eliza Katolikoak berrikitan bereziki sentitu duen arazo bat ukitu* da. Hirugarren puntuak apezpikuen lanari begiratzen dio, eta oraingo 14 batzordeen lana hobeki moldatu nahi du. Bilera hau, oraingo lehendakari eta idazkariarekin egiten den azkena izanen da, datorren martxoan eginen baita karguon berri-
tzea.

Egileak:

Joan ALTZIBAR
Joanes GOIA

dezaten, daien
diezaion, deion
dio, deutso
diote, deutsoe
dizkiete, deutseez
zaigu, jaku
ziezaien, eioen
zitezkeen, eitekezan